

PSICHIKOS SVEIKATOS KOALICIJOS 2030 INICIATYVINĖS VEIKLOS GRUPĖS SUSITIKIMAS NR. 1

PROTOKOLAS

2022-12-05

Dalyvauja: Dainius Pūras, Karilė Levickaitė, Robertas Povilaitis, Viktorija Andreikėnaitė, Dana Migaliova.

Protokoluoja: Martynas Jockus

Darbotvarkės klausimai:

1. Psichikos sveikatos paslaugų sistemos Lietuvoje analizė.

Darbotvarkės klausimas nr. 1:

Dainius Pūras: pristatė psichikos sveikatos paslaugų sistemos Lietuvoje situaciją ir siekį pateikti ekspertinius siūlymus valdžios institucijoms, kaip šią sistemą pagerinti. Šiuo metu dėl finansinių aspektų modernių paslaugų plėtra įmanoma tik didelėse psichikos sveikatos paslaugų ligoninėse, nes tik didelės institucijos gali palaikyti finansinę tokių paslaugų diegimo našą.

Robertas Povilaitis: atsirado papildoma psichikos sveikatos priežiūros paslauga psichikos sveikatos sutrikimų neturintiems žmonėms. Peržiūrinėjami planai ir paslaugų įkainiai institucijų lygmenyje. Mokyklose sveikatos paslaugų stiprinimo priemonių, nukreiptų į rizikos veiksnių mažinimą, finansavimas ir įgyvendinimas sumažėjęs. Nauja iniciatyva - gyvenimo įgūdžių lavinimo programa mokyklose. Savižudybių prevencijos srityje yra ženklus Lietuvos sisteminis įdirbis.

Dainius Pūras: krenta paslaugų kokybė dienos stacionaruose dėl pirminio ir antrinio paslaugų lygio atskyrimo trūkumo. Vaiko raidos centre veikia tikras dienos stacionaras, tačiau planuojamas jo uždarymas, nes dėl mažų atlyginimų nepavyksta rasti pakankamai specialistų darbui centre. Tai lemia ydinga finansavimo sistema.

Viktorija Andreikėnaitė: savižudybių prevencijos srityje jaučiamas tam tikras paslaugų kokybės proveržis. Šiuo metu pristatomas nacionalinio savižudybių prevencijos algoritmo atnaujinimas. Seimo komitetų bendradarbiavimas su NVO ir parama joms yra nepakankama. Panašu, kad asociacija "Artimiems" užsidarys. Vilniaus savivaldybės tarybos posėdžiuose savižudybių prevencijos tema sumažėjęs ekspertų dalyvavimas. Vilniaus visuomenės sveikatos biure egzistuoja didelė darbuotojų kaita ir daug jaunų specialistų, kuriems trūksta patirties. Puoselėjimo taryboje pradedama psichosveikatos ambasadorių iniciatyva, susijusi su stigmos mažinimu. Prasideda Quality Rights - socialinių ir psichosveikatos paslaugų - iniciatyva.

Karilė Levickaitė: po COVID-19 pandemijos kinta psichikos sveikatos paslaugų metodika - einama prie horizontalaus modelio, personalizuotų paslaugų. Tačiau Lietuvoje egzistuoja paslaugų struktūros centralizacija ir trūksta pasitikėjimo tarp valdančių ir paslaugas

teikiančių institucijų. Kai kuriuose paslaugų lygmenyse trūksta paslaugų kokybės, kas trukdo tarpinstitucinio pasitikėjimo augimui ir paslaugų kokybės modernizavimui. Psichikos sveikatos nuostatų stigma susijusi ir su visuomenės mąstymu, ir su instituciniu mąstymu. Šiuo metu rengiamasi imtis veiksmų sisteminiam stigmatos mažinimui.